

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 132/02-62

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2002 prerokoval žiadosť A. V., M. V. a J. V., všetci bytom K., o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a predbežne prerokoval ich sťažnosť pre namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 16, čl. 17, čl. 19, čl. 20, čl. 21, čl. 22, čl. 23, čl. 35, čl. 39, čl. 40, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, pre porušenie čl. 2, čl. 12 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práv zaručených v čl. 5, čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti so zaradením A. V. do programu na ochranu svedka podľa zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v období od 5. októbra 1999 do 20. novembra 2000, ako aj pre namietaný nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s čl. 2 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a nesúlad § 7 ods. 7 a 8 a § 13 zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 2, čl. 13, čl. 19, čl. 23 a čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti A. V. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

2. Žiadosti M. V. a J. V. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

3. Sťažnosť A. V., M. V. a J. V. v časti namietajúcej porušenie základných práv zaručených v čl. 16, čl. 17, čl. 19, čl. 20, čl. 21, čl. 22, čl. 23, čl. 35, čl. 39, čl. 40, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, pre porušenie čl. 2, čl. 12 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práv zaručených v čl. 5, čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **o d m i e t a** ako podanú oneskorene.

4. Sťažnosť A. V., M. V. a J. V. časti namietajúcej nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s čl. 2 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a nesúlad § 7 ods. 7 a 8 a § 13 zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 2, čl. 13, čl. 19, čl. 23 a čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2002 osobne podaná sťažnosť A. V., M. V. a J. V., všetci bytom K. (ďalej aj „sťažovatelia“), doplnená ďalšími podaniami sťažovateľov doručenými ústavnému súdu 10. januára 2002, 15. januára 2002, 28. marca 2002, 2. apríla 2002, 9. mája 2002 a 25. júla 2002, v ktorej namietali porušenie viacerých základných práv a slobôd zaručených v Ústave Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ A. V. viedol, že v decembri 1998 začal s prestavbou nebytových priestorov v K., kde chcel zriadiť a prevádzkovať bar, herňu a klub.

V prvej polovici roka 1999 sa stal obeťou vydierania zo strany organizovanej skupiny osôb. Dňa 4. augusta 1999 oznámil tieto skutočnosti orgánom Policajného zboru a nasledujúceho dňa bol vypočutý na Krajskom úrade vyšetrovania Policajného zboru v Košiciach. V súvislosti s uvedenou vecou opätovne vypovedal 19. augusta 1999 na Krajskom úrade vyšetrovania Policajného zboru v Bratislave. Sťažovateľ sa následne zúčastnil konfrontácie na Krajskom úrade vyšetrovania Policajného zboru v Košiciach. V ten istý deň 8. septembra 1999 bol za jeho účasti vyšetrovateľom Policajného zboru vypracovaný návrh na zaradenie sťažovateľa a jeho rodičov do programu ochrany svedka v zmysle zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane svedka“) a 5. októbra 1999 bol sťažovateľ (bez rodičov) zaradený do vykonávania tzv. neodkladných opatrení. V ten deň (ako uvádza) podpisoval dokument, ktorý obsahoval rovnaké záväzky ako ich vymenúva § 7 ods. 7 písm. a) – f) zákona o ochrane svedka, ako aj záväzok mlčanlivosti podľa § 80 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ bol umiestnený do bytu v B. Zariadenie bytu podľa jeho vyjadrenia nevyhovovalo potrebám riadneho užívania. Sťažovateľ taktiež uviedol, že v telefónnom prístroji umiestnenom v tomto byte odhalil odpočúvacie zariadenie.

Koncom októbra 1999 bol sťažovateľ umiestnený do ďalšieho utajeného bytu v M. Zariadenie bytu bolo opäť nevyhovujúce a sťažovateľ bol (podľa vlastných slov) opäť odpočúvaný.

Koncom decembra mu bola predložená na podpis ochranná dohoda, ktorá obsahovala záväzky v zmysle § 7 ods. 7 písm. a) až e) zákona o ochrane svedka, ale aj klauzulu o súhlase sťažovateľa s kontrolou jeho korešpondencie a o jeho záväzku k predaju všetkého majetku. Dohoda obsahovala aj dotazník týkajúci sa osobných údajov sťažovateľa (vrátane údajov o jeho zdravotnom stave). Ochranná dohoda však neobsahovala lehotu na ekonomické osamostatnenie sa (§ 7 ods. 7 písm. e) zákona o ochrane svedka).

Koncom januára 2000 bol sťažovateľ premiestnený (z bezpečnostných dôvodov – kvôli „kriminálne závadnému prostrediu“) do ďalšieho utajeného bytu v S. Toto bol podľa sťažovateľa „jediný normálne zariadený byt“, aj tu však našiel odpočúvacie zariadenie a odpočúvanie mu mala potvrdiť aj príslušníčka Policajného zboru. Vo februári 2000 požiadal o zubné lekárske ošetrovanie. Žiadosť opakoval niekoľkokrát, no bezvýsledne. Neskôr absolvoval očné vyšetrenie (dostal nové okuliare), bol preočkovaný proti tetanu a koncom leta 2000 bol vyšetrený (kvôli teplotám) lekárkou na Krajskom úrade vyšetrovania Policajného zboru v Bratislave.

Vo februári 2000 mu mali byť odobraté daktyloskopické odtlačky rúk.

Dňa 1. marca 2000 mu bolo umožnené oboznámiť sa so spisom v trestnej veci, v ktorej mal postavenie poškodeného a taktiež chráneného svedka.

Koncom apríla 2000 bol sťažovateľ presťahovaný do utajeného bytu v T. V tomto byte už nebolo odpočúvacie zariadenie v telefóne. Príslušníci Policajného zboru však vykonali (bez vedomia sťažovateľa) v byte prehliadku, o ktorej sa mal dozvedieť až následne z ich telefonického oznámenia, že sú v byte, a z umiestnenia jeho osobných vecí, ktorými sa hýbalo.

Z T. bol sťažovateľ presťahovaný do B. a následne do P. Zariadenie bytov bolo vyhovujúce. Počas tohto obdobia mal povolené telefonicky komunikovať s rodinnými príslušníkmi.

Dňa 14. novembra 2000 sa sťažovateľ stretol s viceprezidentom Policajného zboru, ktorého informoval o problémoch a nedostatkoch v práci príslušného útvaru Policajného zboru (ďalej len „útvar Policajného zboru“) zabezpečujúceho realizáciu programu ochrany.

Dňa 20. novembra 2000 bolo príslušníkmi Policajného zboru sťažovateľovi oznámené rozhodnutie o jeho vylúčení z programu ochrany. Sťažovateľ uviedol, že mu boli vrátené 2 ks cestovných pasov (osobný a služobný), fotografie, maturitné vysvedčenie, lekárske potvrdenie o „rehabilitácii a operácii atď.“ Neboli mu však predložené žiadne dôkazy o porušení podmienok ochrany dohody z jeho strany a nebol mu ani vydaný žiaden doklad o zaradení a vylúčení jeho osoby z programu ochrany.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti taktiež namietal, že aj napriek opakovaným žiadostiam mu nebolo umožnené stretnutie s priateľkou a rodičmi. Uviedol tiež, že finančné prostriedky, ktoré počas poskytovania ochrany dostával, mu neboli poskytované v dostatočnej výške a finančné čiastky vo výške 20 000 Sk a 11 500 Sk, ktorých prevzatie „podpísal“ začiatkom roka 2000 (približne vo februári), v skutočnosti nikdy neprevzal.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ namietal porušenie čl. 2 a čl. 13 ústavy obsahom zmluvy o predbežných opatreniach, obsahom ochrany dohody a samotným výkonom ochrany svedka vzhľadom na to, že príslušný útvar Policajného zboru žiadal od sťažovateľa rešpektovanie takých obmedzení, ktoré zákon o ochrane svedka

neobsahuje (práve nerešpektovanie podmienok ochrannej dohody malo byť dôvodom vylúčenia sťažovateľa z programu ochrany svedka). Útvar Policajného zboru taktiež vykonal také úkony a opatrenia predstavujúce zásah do základných práv a slobôd sťažovateľa, ktoré zákon o ochrane svedka výslovne neupravuje. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal neoprávnený odber daktyloskopických odtlačkov orgánmi Policajného zboru, otváranie listov a kontrolu jeho korešpondencie, na základe čoho došlo podľa jeho názoru k porušeniu základného práva na ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a práva na ochranu osobných údajov priznaného mu čl. 22 ústavy.

Porušenie uvedeného článku ústavy, ako aj základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ústavy namietal sťažovateľ na základe tvrdenia, že zo strany útvaru Policajného zboru bolo realizované odpočúvanie jeho telefónnych hovorov a taktiež „sústavné priestorové odpočúvanie bytov“, v ktorých bol umiestnený.

Neoprávneným vykonaním domovej prehliadky v jednom zo spomenutých bytov (utajený byt v T.) a vstupom do obydľia bez vedomia a súhlasu sťažovateľa mal útvar Policajného zboru porušiť jeho základné právo na nedotknuteľnosť obydľia podľa čl. 21 ústavy.

Porušenie základného práva na osobnú česť a dobrú povesť (čl. 19 ústavy) namietal sťažovateľ na základe vyjadrení príslušníkov Policajného zboru v tlači (článok v časopise MOMENT), obsahom ktorých boli nepravdivé tvrdenia o porušení podmienok ochrannej dohody sťažovateľom.

Neumožnením stretnutí s rodičmi a priateľkou malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života podľa čl. 8 dohovoru.

Porušenia základného práva sťažovateľa na zachovanie ľudskej dôstojnosti sa mal útvár Policajného zboru dopustiť aj pridelením malého množstva finančných prostriedkov nepostačujúceho na uspokojenie základných duševných a materiálnych potrieb sťažovateľa, ako aj nevyhovujúcim zariadením bytov, v ktorých bol sťažovateľ umiestnený, a nevyhovením jeho žiadostiam o doplnenie ich vybavenia. Rozdielnym zabezpečením svedkov bez udania, na základe akého predpisu sú im finančné prostriedky poskytované, mal útvár Policajného zboru porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 39 ústavy.

Sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy, ktorého sa mal útvár Policajného zboru dopustiť tým, že sťažovateľovi bolo podľa jeho vyjadrenia „zakázané sa vzdiaľovať z miest mojich vtedajších bydlísk“ a malo mu byť prikázané vychádzať z bytov iba „na dobu nákupu (nevyhnutne nutnú)“.

Nevydáním nových platných cestovných dokladov (staré neplatné cestovné doklady sťažovateľ odovzdal na začiatku vykonávania programu ochrany) mu nebolo umožnené opustiť Slovenskú republiku, čím okrem čl. 17 ústavy malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na slobodu pohybu a pobytu (čl. 23 ústavy).

Na základe uvedených skutočností, ako aj v dôsledku nekvalifikovaného vykonávania ochranných opatrení („dekonšpirácia“) namietol sťažovateľ aj porušenie svojho práva na slobodu a osobnú bezpečnosť zaručeného v čl. 5 dohovoru útvárom Policajného zboru.

Porušenie svojich práv zaručených v čl. 20 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľ namietal v dôsledku znenia ochrannej dohody, pretože mal byť prinútený zaviazat' sa k predaju svojho majetku s tým, že získané finančné prostriedky budú prevedené na jeho účet v zahraničí. Podľa sťažovateľa mu žiadny zákon takúto povinnosť neurčuje.

Sťažovateľ taktiež namietal porušenie čl. 35 ústavy, pretože mu útvár Policajného zboru počas obdobia vykonávania ochrany neumožnil podnikat', ani vykonávať inú

zárobkovú činnosť, ako aj porušenie čl. 40 ústavy, keďže mu bolo znemožnené navštevovať svojho lekára v K. a útvar Policajného zboru nezabezpečil od uvedeného lekára ani zdravotnú dokumentáciu sťažovateľa, čím sa podľa sťažovateľa znemožnilo objektívne posúdenie potreby ďalšej lekárskej starostlivosti, ktorá mu musí byť poskytnutá.

Sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 46, čl. 48 ústavy a čl. 6 dohovoru na základe tvrdenia, že postupom orgánov Policajného zboru a orgánov prokuratúry mu bolo znemožnené podávať „zákonom ustanovené námietky“ a návrhy na vykonanie dôkazov v trestnej veci, v ktorej mal postavenie chráneného svedka aj poškodeného. Mohol sa zúčastniť len na jednom pojednávaní v uvedenej trestnej veci. Vyšetrovatelia Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Košiciach navyše „zatajili“ (nevyšetrovali) zápisnicu o sťažovateľom podanom vysvetlení zo 4. augusta 1999, následkom čoho „nebola plne preukázaná vina páchatel'ov ani výška škody, čo sa prejavilo vo výške trestov a zápornom posúdení náhrady škody“.

Sťažovatelia poukazujúc na rozsiahlosť porušenia základných práv a slobôd žiadali, aby im ústavný súd priznal finančné zadostučinenie vo výške 150 000 000 Sk pre A. V., 75 000 000 Sk pre M. V. a 75 000 000 Sk pre J. V.. Uvedená výška odzrkadľuje podľa názoru sťažovateľov „náklady na ochranu, odškodnenie za nevratné poškodenie zdravia, dobrého mena, stratu zárobku, zisku z podnikania, penále a úroky z dlhov, ktoré nebolo možné uhrádzať“.

Sťažovatelia v sťažnosti namietali aj nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov s čl. 2 a čl. 13 ústavy, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov s čl. 48 ods. 1 ústavy, nesúlad zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve s čl. 48 ods. 1 ústavy a nesúlad § 7 ods. 7 a 8 a § 13 zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 2, čl. 13, čl. 19, čl. 23 a čl. 39 ústavy a čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podaním z 9. januára 2002 doručeným ústavnému súdu 10. januára 2002 požiadali sťažovatelia M. V. a J. V. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Svoju žiadosť odôvodnili tým, že vzhľadom na ich majetkové pomery a príjem (ide o dôchodcov, ktorých jediným zdrojom príjmu je vyplácaný starobný dôchodok) nie sú schopní uhradiť náklady právneho zastupovania.

Podaním z 19. marca 2002 doručeným ústavnému súdu 28. marca 2002 požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom aj sťažovateľ A. V. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery nie je schopný znášať trovy právneho zastúpenia. Ako chránený svedok bol 14 mesiacov zaradený do tzv. programu na ochranu svedka, počas ktorého nevykonával žiadnu zárobkovú činnosť. Po vylúčení z uvedeného programu je nútený skrývať sa z obavy o svoj život a nedisponuje žiadnym majetkom, resp. stálym príjmom.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti na neverejnom zasadnutí podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúmal aj splnenie zákonom ustanovených predpokladov pre ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľom a dospel k záveru, že

z dôvodov, ktoré sú ďalej uvedené v časti III tohto rozhodnutia, ide v prípade prerokovávanej sťažnosti zo strany sťažovateľov o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, preto ich žiadostiam o ustanovenie právneho zástupcu nemožno vyhovieť.

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

2. Zo skutkových tvrdení a argumentácie sťažovateľa A. V. v konaní pred ústavným súdom vyplýva, že namieta porušovanie svojich základných práv a slobôd postupom a opatreniami útvaru Policajného zboru zabezpečujúceho realizáciu programu na ochranu svedka, postupom vyšetrovateľov Policajného zboru a orgánov prokuratúry v období, keď bol zaradený do programu na ochranu svedka, resp. v období bezprostredne predchádzajúcom jeho zaradeniu do uvedeného programu.

Sťažovateľ A. V. bol do vykonávania neodkladných opatrení zaradený 5. októbra 1999. Od decembra 1999 sa uzavretím ochrannej dohody začal na jeho osobu vzťahovať osobitný režim ochrany, ktorý trval až do 20. novembra 2000, kedy útvar Policajného zboru na základe súhlasného rozhodnutia komisie (spoločný rozhodovací orgán Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky s rozhodovacou právomocou v otázkach poskytovania ochrany a pomoci osobám podľa zákona na ochranu svedka) odstúpil od ochrannej dohody.

K zásahom do základných práv a slobôd sťažovateľa A. V. malo teda dochádzať v období do 20. novembra 2000. A. V. sa však ústavnej ochrany svojich základných práv podľa čl. 127 ústavy domáhal až 2. januára 2002, kedy bola jeho sťažnosť doručená ústavnému súdu.

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (v znení účinnom od 1. januára 2002) nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu do svojich základných práv alebo slobôd dozvedieť.

Sťažovateľ mal až do 31. decembra 2001 k dispozícii prostriedky individuálnej ochrany svojich základných práv pred ústavným súdom, ktoré však nevyužil.

V čase, keď sa domáhal ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa A. V. odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

3. Pokiaľ ide o sťažovateľov M. V. a J. V. (rodičov sťažovateľa A. V.), z obsahu sťažnosti je zrejmé, že nenamietajú porušenie iba svojich základných práv a slobôd, ale aj porušenie základných práv a slobôd svojho syna A. V.

Keďže podľa čl. 130 ods. 1 písm. f) a čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 49 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok začatia konania o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je, že táto osoba (sťažovateľ) namieta porušenie vlastných základných práv alebo slobôd, a nie základných práv alebo slobôd inej osoby, do úvahy prichádzalo zaoberať sa iba namietaným porušením práva M. V. a J. V. na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a ich práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života v zmysle čl. 8 dohovoru, pretože prípadný záver o porušení týchto práv u A. V. v dôsledku neumožnenia stretnutia s rodičmi zo strany útvaru Policajného zboru by vzhľadom na vzájomnosť ich citových a osobných väzieb nevyhnutne implikoval rovnaký záver aj vo vzťahu k rodičom.

Avšak vzhľadom na skutočnosť, že všetci sťažovatelia namietali porušenie základných práv a slobôd na rovnakom skutkovom základe (týkajúcom sa postupu štátnych orgánov voči A. V. v období do 20. novembra 2000), je aj vo vzťahu k sťažovateľom M. V. a J. V. potrebné konštatovať oneskorené podanie sťažnosti po lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona ústavnom súde, a to z dôvodov identických s dôvodmi oneskorenosti podania sťažnosti v časti týkajúcej sa A. V.

4. Je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že pokiaľ ide o namietané porušenie práva A. V. na ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a ochranu osobných údajov zaručeného v čl. 22 ústavy, práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia

zaručeného v čl. 16 ústavy, práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ústavy, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru, práva na osobnú slobodu, slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 17 a čl. 23 ústavy, práva na slobodnú voľbu povolania a práva podnikat' podľa čl. 35 ústavy a práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy a s tým spojeného porušenia čl. 2 a čl. 13 ústavy postupom útvaru Policajného zboru v rámci realizácie programu na ochranu svedka, ako aj pre porušenie práva sťažovateľa na zachovanie dobrej povesti a na ochranu mena zaručeného v čl. 19 ods. 1 ústavy vyjadreniami príslušníkov Policajného zboru publikovanými v časopise Moment - odhliadnuc od oneskorenosti podania sťažnosti (čo je postačujúcim dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) - nie je daná ani právomoc ústavného súdu na prerokovanie veci.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Všeobecné súdy rozhodujú podľa čl. 142 ods. 1 ústavy v občianskoprávných a trestnoprávných veciach. Preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákona má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie. Pokiaľ

by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (ods. 2).

Podľa § 16 Občianskeho zákona kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona a zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).

Z uvedeného vyplýva, že občianskoprávna úprava práva na ochranu osobnosti poskytuje sťažovateľovi dostatočné a účinné prostriedky ochrany proti porušovaniu jeho základných práv neoprávneným zasahovaním do práv a právom chránených záujmov spojených s jeho osobnosťou, jej fyzickou a psychickou integritou a rozvojom.

Jednotlivé čiastkové práva, ktorým sa na základe ustanovení § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka poskytuje ochrana, sú v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka vypočítané len demonštratívne.

Z rámca všeobecnej úpravy § 11 Občianskeho zákonníka nemožno vylúčiť ani ďalšie práva poskytujúce ochranu jednotlivým stránkam osobnosti fyzickej osoby a jej slobodnému rozvoju, ako sú právo na ochranu súkromného a rodinného života, právo na osobnú slobodu, slobodu pohybu a pobytu a na ochranu obydlia, ako aj právo na realizáciu svojich záujmov vrátane záujmov profesionálnych a odborných.

Ustanovenia § 13 a § 16 Občianskeho zákonníka pritom poskytujú sťažovateľovi dostatočné a účinné právne prostriedky ochrany vyššie uvedených práv, ktoré môže uplatniť v občianskom súdnom konaní pred všeobecnými súdmi.

Ochrana základných práv sťažovateľa proti spoločensky najnebezpečnejším zásahom napĺňajúcim niektorú zo skutkových podstát trestného činu je v právomoci orgánov činných v trestnom konaní (policajný orgán, vyšetrovateľ, súd). Keďže nie je v právomoci ústavného súdu nahrádzať v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy činnosť týchto orgánov, je na sťažovateľovi, aby sa ochrany svojich práv domáhal využitím oprávnení, ktoré mu v tomto

smere poskytujú ustanovenia Trestného poriadku, prípadne zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Uvedené závery pritom nepochybne platia aj vo vzťahu k rodičom sťažovateľa M. V. a J. V., pokiaľ ide o prípadný zásah do ich práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života v zmysle čl. 8 dohovoru v dôsledku neumožnenia stretnutia so synom zo strany útvaru Policajného zboru.

5. K časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietali nesúlads právnych predpisov s ústavou a dohovorom, ústavný súd poznamenáva, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánov verejnej moci, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

O súlade právnych predpisov s ústavou, ústavnými zákonmi a s kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami ústavný súd rozhoduje v osobitnom type konania podľa čl. 125 ústavy.

Ústavná a zákonná úprava jednotlivých typov konaní pred ústavným súdom (čl. 125 až 129 a čl. 136 ods. 2 a 3 ústavy) ich koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (obdobne napr. I. ÚS 23/99, I. ÚS 29/99).

Vychádzajúc z týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti, v ktorej požadovali konanie, ktoré ústavný súd v rámci konania podľa čl. 127 ústavy nie je oprávnený uskutočniť, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2002